- - —1. breast: a) of animals (jackals) Lam 43, b) of people and animals בַּרְבֹת שַׁדַיִם וַבֶּחָם blessings of breasts and womb Gn 492s.
 - —2. a) a woman's breast Ezk 233.21.34 Song 45 74.8.9 88.10; בין שָׁדַיִם Hos 24 Song 113, on which see O. Keel Deine Blicke sind Tauben. Zur Metaphorik des Hohen Liedes (SBS 114/ 115 (1984) 111); b) especially a mother's breast Is 289 Ps 2210 Jl 216 Jb 312 Song 81; שַׁדַיִם צֹבְיִם צֹבְּיִם צֹבְיִם צֹבְים צֹבְּיִם צֹבְיִם צֹבְּיִם צֹבְּיִם צֹבְּיִם צֹבְּים צֹבְיִם צֹבְּיִם צֹבְיִם צֹבְיִם צֹבְיִם צֹבְים צֹבְיִם צֹבְּים צֹבְיִם צֹבְיִים צֹבְיִבְּיִים צֹבְיִים צֹבְייִים צֹבְיים צֹבְייִים צֹבְייִים צֹבְייִים צֹבְייִים צֹבְייִים צֹבְייִים צֹבְיִים צֹבְייִים צֹבְייִים צֹבְייִים צֹבְייִים צִּיִּיִים בּיִיים צֹבְייִים צֹבְייִים צֹבְייִים צֹבְייִים צֹבְייִים צֹבְייִים בְּיִים צֹבְייִים צֹבְייִים צִּיִים בּיִייִּיְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִייִים בְּיִים בְּייִים בְּיִים בְּ
 - —3. cj. Is 3212 for שְׁדַיִם prop. שְׁדָים and for מְפְדִים "she wept over the fields", so Wildberger Jes. 1262, 1263, 1269 (see earlier s.v. בין און אין דים 167 pr. שַׁדַיִם rd. with mss. and Vrss. שַׁדַיִּךְ (BHS).
 - —4. expressions: with בטח hif. (עַל שְׁבֵי אָפָּוֹי) Ps 2210; with I הָנָה (and שְׁבַיִּדְ לְאַשְּבְּלוֹת (שְׁבַי Song 78, cf. 79 with בטח hif. (עַל שְׁבִי אָפָּוֹי) אַנְיּךְ (and שְׁבִין (and שְׁבִי אָפָּוֹי) Song 78, cf. 79 with הָנָק (and שִׁבִי אָנְיּרְ (and שִׁבִי אָבְיִם אַנְיִלְיִ (and שְׁבִי (שְׁבִי שְׁבִי (שְׁבִי שְׁבִי (שְׁבִי שְׁבִי (שְׁבִי שְׁבִי בּא 167 see under 3; with לְיץ (בּוֹע (שְׁבִי שְׁבִי (שְׁבִי שְׁבִי (שְׁבִי שְׁבִי (בּוֹע (שְׁבִי בְּעוֹנְ שְׁבִי בְּעוֹנְ שְׁבִי בְּעוֹנְ שְׁבִי (בּוֹע (שְׁבִי בְּעוֹנְ שְׁבִי (בּוֹע (שְׁבִי בְּעוֹנְ שְׁבִי בְּעוֹנְ שְׁבִי בְּעוֹנְ שְׁבִייִם אַנְיִבְיִם אַנְיִבְיִם אַנְיִבְיִם אַנְיִבְיִם אַנְיִבְיִם אַנְיִבְיִם אַנְיִבְיִם אַנְבְיִם בּוֹנִים (שְׁבִייִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בּע (שְׁבִייִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעוֹנְ שְׁבִייִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעִבְיִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעִבְיִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעוֹנְ שִׁבְייִם בְּעִבְיִים בְּיִים בּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעִבְיִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּעִבְיִם בּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּיִים בְּעִבְיִים בּעוֹנְ שְׁבִייִם בְּיִים בְּעִבְיִים בְּעִבְיִים בְּיִבְיִים בְּעִבְיִים בְּעִבְיִים בְּיִים בְּיִים בְּעִבְיִם בְּיִּבְיִים בְּעִבְיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּבְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִּבְיִים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְיִים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּבְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְייִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּבְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים

The asterisk on this root means "hypothetical form"

*ΤΨ, pl. שַׁדִים Dt 3217 Ps 10637, Sept. dative (τοῖς) δαιμονίοις.

- —1. SamP. pl. šidəm; MHeb. Τψ, Τ'ψ; JArm. & T'ψ, pl. ψ'r, pl. ψ'r
- —2. a) when considering the question of the divine name it is significant that Akk. šēdu(m) occurs everywhere most frequently as a singular (the pl. is rare), while in Biblical Hebrew only the plural is used; in MHeb., JArm., Syr. and CPArm. the singular is more common although the plural is attested. There is no doubt that עוֹלִי, בּילִים is a loanword from Akk., as suggested by Zimmern Fremdwörter 69; AHw. 1208; KBL; cf. Gesenius-Buhl Handw. Moreover in Akk. šēdu(m) has a double meaning, it is primarily used to indicate a protective spirit, but it is also used for a malevolent demon, particularly in the pl. šēdū (see above).

In the cognate languages the meaning demon has become predominant. The relationship of the pl. with the original singular is to be explained by a disintegration of the essence of the divine being šēdu(m) into a number of different manifestations, on which see Caquot Syria 29 (1952) 74ff.

—b) alternatively the relationship may be explained with Stolz loc. cit. 206f, with reference to Haussig Wb. Myth. 1: 49; he maintains that it appears from Dt 3217 and Ps 10637 that the עַּדִים were local gods which were worshipped particularly in Jerusalem, but which were also recognised in Mesopotamia; but this idea fails to explain the relationship to the singular šēdu(m). It may have been that one such deity could have risen to prominence from that group of deities. On the Egyptian god of healing Šadrapa see above under 1.

- —3. the rendering of Sept. δαιμονίοις mentioned in the introduction supports a translation of שַׁדִים in Dt 3217 Ps 10637 (both times with חבַן) as fiend, demon.
- —4. the suggestion that שַׁדִים could have been recognised in Mesopotamia as coming from the west does not completely exclude the connection with the Arabic colour words *'iswadda* "to be black", adj. *'aswadu* "black", as mentioned by Koehler ZAW 54 (1936) 291f and KBL; see also Koehler *Mensche* 121. †

- I איני: any connection of this sbst. with איני is disputed; it may be either a by-form of איני (KBL), or it may be a textual error (or rather an error in the Tiberian vocalisation), so Nöldeke *Neue Beitr.* 121; Gesenius-Buhl *Handw.*; König *Wb.* 484b; Bab. איני (Yeivin *Decade* 773s); this seems preferable to the idea of a by-form, on which see Nöldeke and König loc. cit.: estr. as abs.
 - —1. mother's breast Jb 249 (with كَالِكَ).
 - —2. metaphorically meaning **fullness**, a**bundance**: שׁׁד בְּוְלֶּכִים Is 6016 (with בְּנְעֶיהָ, (יָנֵק to suck and be satisfied with (from) the consolation (of Jerusalem) Is 6611 (with יָנַק and שֻׁבַּע); NRSV: that you may nurse and be satisfied from her consoling breast; REB: that you may suck comfort from her and be satisfied. †
- - —4. bibliography (especially for 2b): Seeligmann in Baumgartner Fschr. 257f, Wolff Jl.-Am. 232f, J. Jeremias Kultprophetie und Gerichtsverkündigung in der späten Königszeit Israels (WMANT 35 (1970) 77); M. Schwantes Das Recht der Armen (BET 4 (1977) 98). †